

SAVJET VLADE REPUBLIKE HRVATSKE
ZA HRVATE IZVAN REPUBLIKE HRVATSKA

**ZAKLJUČCI DRUGE SJEDNICE TREĆEG SAZIVA SAVJETA VLADE
REPUBLIKE HRVATSKE ZA HRVATE IZVAN REPUBLIKE HRVATSKE**

CAVTAT 2023.

Druga i plenarna sjednica trećeg saziva Savjeta Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske (dalje u tekstu: Savjet Vlade) održana je od 27. do 30. lipnja 2023. godine u Cavtatu. Administrativne i tehničke poslove organizacije sjednice Savjeta obavljao je Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske (dalje u tekstu: Središnji državni ured). U radu na sjednici Savjeta Vlade, sudjelovala su 44 imenovana člana Savjeta Vlade (od 55 ukupno), brojni članovi Savjeta Vlade po položaju, predstavnici državnih tijela i institucija, sveučilišne zajednice, Hrvatske radiotelevizije, organizacija civilnog društva i Katoličke crkve te predsjednik Vlade Republike Hrvatske, Andrej Plenković, koji se prisutnim članovima obratio video vezom na početku prvog radnog dana plenarne sjednice. Sukladno usvojenom dnevnom redu sjednice Savjeta Vlade, plenarni dio sjednice organiziran je prema četiri tematska panela na kojima su predstavljene teme od interesa Hrvata izvan Republike Hrvatske, a nakon izlaganja, komentara i rasprava, utvrđeni su usuglašeni zaključci, stajališta i preporuke imenovanih članova Savjeta Vlade, Vladi Republike Hrvatske.

Panel 1. Razvoj suradnje s Hrvatima izvan Republike Hrvatske

Imenovane članice i članovi Savjeta Vlade za Hrvate izvan Republike Hrvatske pozdravljaju i zahvaljuju Vladi Republike Hrvatske na svim oblicima i izvorima pomoći i potpore zajednicama Hrvata izvan Republike Hrvatske kojima se međusobna suradnja potiče, jača i razvija. Suradnja Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske jedna je od temeljnih pretpostavki za još čvršće i plodonosnije odnose koji će biti od koristi svih zajednica hrvatskog naroda izvan Republike Hrvatske kao i hrvatskog naroda, države i društva u cjelini. U tom smjeru i u sklopu navedenog tematskog panela, predstavljeni su značajni prijedlozi i preporuke usmjerene prema unaprjeđenju suradnje i podrške razvoju hrvatskih zajednica diljem svijeta.

Uvažavajući sve postojeće programe i projekte koje provode i organiziraju hrvatske institucije uz njihovu trajnu pažnju i posvećenost očuvanju hrvatskog identiteta, jezika, kulture i običaja Hrvata izvan Hrvatske naglašeno je bogatstvo hrvatske materijalne i nematerijalne kulturne baštine u zajednicama diljem europskih država koje se susreće s brojnim izazovima i u očuvanju kojega je potrebna snažnija stručna, materijalna i politička potpora hrvatskih institucija. Osobito je važna potpora u zaštiti kulturne baštine u onim zajednicama i državama gdje je prisutno neprijateljsko okruženje i tendencije preotimanja stoljetne hrvatske kulturne baštine, kao i teškoće u priznavanju hrvatskog identiteta.

Ističući kako ukupnom razvoju međusobne suradnje s prekoceanskim zajednicama Hrvata, uspješno pridonose zakonske izmjene koje potiču na stjecanje hrvatskog državljanstva, kao dodatno dobar primjer istaknuti su i projekti od strateškog značaja za Hrvate izvan Hrvatske te je predložena snažnija posvećenost strateškim projektima koji su iznimno važni za razvoj i stabilnost prostorno udaljenijih iseljeničkih zajednica, a ujedno su velik motiv za bolje odnose s Domovinom. Također je naglašena važnost ravnomjerne financijske potpore, koja je često presudna i predstavlja preduvjet za suradnju, a koja treba biti usmjerena na mlade pripadnike zajednica, učenje hrvatskog jezika ali i na gospodarski sektor u kojem se očekuje više međusobnih aktivnosti.

S ciljem unaprjeđenja sveobuhvatne suradnje između Republike Hrvatske i Hrvata izvan Hrvatske, kao konkretni prijedlozi koji će imati dodatne vrijednosne učinke, izražene su preporuke za: većom zastupljenošću članova iz Južne Amerike u Savjetu Vlade; usmjeravanju aktivnosti na mlade naraštaje koji su nositelji očuvanja hrvatskog identiteta u zajednicama koje su trenutno u tranziciji; snažnije aktiviranje kroz koordinaciju i komunikacijske procese te ljude kao najvažnije resurse; osnivanjem hrvatske škole (u Austriji) kao obrazovnog centra od vrtića do mature; povezivanjem sa sveučilišnom zajednicom Hrvata u Mostaru i drugim kulturno-baštinskim udrugama Hrvata iz Bosne i Hercegovine; te međusobno umrežavanje živih hrvatskih zajednica u svrhu očuvanja zajedničkih vrijednosti, uz pomoć Republike Hrvatske.

Panel 2. Demografija i povratništvo

U cilju unapređenja poticajnih uvjeta za povratak i integraciju hrvatskih iseljenika i potomaka hrvatskih iseljenika u Republiku Hrvatsku, Savjet pozdravlja i zahvaljuje Vladi RH na implementaciji preporuka i zaključaka iz 2022. godine. Tako se posebno pozdravljaju otpočete aktivnosti u postupku pokretanja postupka za sklapanje ugovora o socijalnoj sigurnosti s Argentinskom Republikom i s Republikom Čile, važnog za osnaživanje povezanosti, kao i za prenošenje prava i pri povratku ili useljenu u Hrvatsku, zapošljavanju ili povezanim pravima osoba starije životne dobi odnosno umirovljenika. Jednako tako podmjera Biram Hrvatsku – mobilnost radne snage već je od siječnja 2023. dodatno proširena na 8 novih država odnosno na hrvatske državljanke povratnike iz Argentine, Australije, Brazila, SAD-a, Čilea, Kanade, Novog Zelanda i Perua.

Savjet Vlade posebno pozdravlja pozicioniranje Hrvata izvan Republike Hrvatske u brojnim razvojnim politikama Vlade RH te posebice pozdravlja pozicioniranje hrvatskog iseljeničtva kao zasebne ciljane skupine Strategije demografske revitalizacije s planiranim pripadajućim mjerama i aktivnostima. Zajednički doprinos i demografskom razvoju i povratništvu, uključuje široka područja intervencija, a za isto je nužna i važna suradnja između različitih tijela javnih vlasti i lokalne i regionalne samouprave, stoga Savjet posebno pozdravlja iskorak i aktivnosti Županije Splitsko-dalmatinske, koja je kao prva županija u Republici Hrvatskoj razvila ciljani projekt privlačenja svojih iseljenika i njihovih potomaka, te drži da isti ujedno može biti primjer, ne samo dobre prakse, već i poticaj drugim županijama, gradovima i općinama u privlačenju hrvatskih iseljenika.

Izravna savjetodavna i administrativna potpora pri povratku od posebnog je interesa i značaja za mlade i obitelji potomaka hrvatskih iseljenika koji po prvi puta useljavaju u domovinu svojih predaka, a učenje hrvatskoga jezika, predstavlja snažan i najvažniji dio integracijskog procesa, ali ponekad i izazov. Stoga Savjet posebno pozdravlja aktivnosti usmjerene u pružanju izravne potpore povratnicima iz iseljeničtva, povećanju broja stipendija za Program učenja hrvatskoga

jezika u Republici Hrvatskoj i time povezanim uključivanje Sveučilišta u Zadru kao novog nastavnog mjesta u Programu.

Uz iskazanu potporu provedenim aktivnostima, članice i članovi Savjeta drže važnim i predlažu povećati dostupnost i vidljivost informacija o programima i projektima i integracijskim aktivnostima koje se provode u Republici Hrvatskoj, na državnoj i lokalnoj razini te specijalizirane komunikacijske aktivnosti i događanja. Brojni gradovi i općine kroz infrastrukturne projekte i programe potpora, stvaraju poticajno okruženje i za investicije, poslovanje, povećanje zaposlenosti, život mladih obitelji, poticanje povratka i demografski razvoj te se potiče razvijanje komunikacijsko-informativne platforme koja bi pružila uvid u sva područja od interesa željenog središta života u Hrvatskoj. U pogledu poticanja povratka i/ili investiranja predlaže se aktiviranje i specijalizacija portfelja državne imovine, kao i portfelja imovine jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te omogućavanje pristupa informacijama o istomu ili kao jedne od mjere poticanja povratka. Imajući u vidu rastući trend interesa za obrazovnu i znanstvenu suradnju, Savjet predlaže osnaživanje suradnje i aktivnosti putem već potpisanih bilateralnih ugovora o sveučilišnoj i znanstvenoj suradnji.

Panel 3. Globalna prepoznatljivost Hrvatske

Imenovani članovi Vlade RH prepoznaju i zahvaljuju na iznimnom angažmanu Katoličke crkve u očuvanju hrvatskog identiteta u iseljeništvu i državama u kojima živi hrvatska nacionalna manjina. Ujedno su ukazali na nedostatak svećenika u pojedinim hrvatskim zajednicama te se snažno zalažu za rješavanje tog pitanja, s obzirom na važnost koju Crva ima u životu hrvatskih zajednica. Predlaže se da Molise bude uvršteno u hodočasničku kartu. U domeni turizma, imenovani članovi pohvaljuju snažan angažman Hrvatske turističke zajednice i njihovih predstavništava u inozemstvu, te se zalažu za otvaranjem novih predstavništava, kao i jačanje suradnje HTZ-a s hrvatskim udrugama u iseljeništvu, te predlažu produljenje turističke sezone izgradnjom dodatnih golf terena, promocijom zdravstvenog turizma i jedriličarstva.

Panel 4. Vanjskopolitički položaj Republike Hrvatske i odrazi na Hrvate izvan Republike Hrvatske

Imenovane članice i članovi Savjeta Vlade za Hrvate izvan Republike Hrvatske pozdravljaju i čestitaju Vladi Republike Hrvatske na svim aktivnostima koje se poduzimaju u cilju jačanja vanjskopolitičkog položaja Republike Hrvatske čime se ujedno jača i snaži položaj Hrvata koji žive izvan njezinih granica.

Otkad je međunarodno priznata država, Hrvatska danas ima najsnažniji vanjskopolitički položaj.

Hrvatska je u 2023. godini ostvarila ključne strateške ciljeve. Schengen i eurozona projekti su koje je pokrenula i ostvarila ova vlada. Oni nisu došli slučajno, već su rezultat reformi i procesa koji su vođeni profesionalno i sustavno. Time je Hrvatska ušla u krug od 15 država koje su istovremeno članice NATO-a, EU-a, europodručja i šengenskog prostora. Također, iznimno postignuće odnosi se i na činjenicu kako se nikada prije nije dogodilo da jedna članica postaje istovremeno članica i eurozone i Schengena. To je primjer modernog suverenizma i vođenja proeuropske politike.

Ulazak u dvije dublje europske integracije znatno je osnažio položaj Republike Hrvatske unutar Europske unije, a važnost te činjenice, i na sigurnosnom i na ekonomskom planu, kao i u području jačanja odnosa Hrvata izvan RH s matičnom državom tek će se u vremenu pred nama

potpuno razumjeti. Naime, ulaskom u Schengen RH je postala članica zone slobodnog kretanja što znači da se može putovati bez kontrola, putovnica ili gužvi na graničnim prijelazima. Također, članstvo u Schengenu znači i brže i jeftinije kretanje roba i usluga. S druge strane, ulazak u europodručje donosi Hrvatskoj veću sigurnost i bolju zaštitu od kriza i financijskih poremećaja.

Nakon članstva u NATO, EU, europodručju, Schengenskom prostoru i Europskom stabilizacijskom mehanizmu, finalni korak za zaokruživanje međunarodnoga položaja Hrvatske je članstvo u Organizaciji za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD), međunarodnoj organizaciji koja okuplja 38 najrazvijenijih država svijeta, a čije zaključenje se očekuje u 2026.godini, što imenovane članice i članovi Savjeta snažno podržavaju.

Značaj osnaženog vanjskopolitičkog položaja Hrvatske, kako na sigurnosnom, tako i na ekonomskom i financijskom planu tek se očekuje. Snažna Hrvatska i njen vanjskopolitički položaj ima značajan utjecaj i na Hrvate koji žive u susjednim i državama EU i svijeta što podrazumijeva jače zauzimanje za osiguravanje primjerenog položaja Hrvata u susjednim državama, poglavito u Bosni i Hercegovini, gdje su Hrvati konstitutivan narod, te za bolje povezivanje domovinske i iseljene Hrvatske. Svjesni zahtjevnih okolnosti i izazova, važno je u duhu partnerstva i poštovanja s brojnim akterima i zemljama nastaviti graditi i izgrađivati kvalitetne i partnerske odnose u cilju unapređenja kvalitete života i boljeg položaja Hrvata izvan Republike Hrvatske.

Pečuh/Zagreb, 5. veljače 2024.

Predsjednik Savjeta

Ivan Guban